

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: obojletno K 5-20, pol leta 2 80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“: Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglašje po 8 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglašje v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglašji po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglašje sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

BRZOJAVNE VESTI

Deželnozbornske volitve na Niže-Avstrijskem.

DUNAJ, 12. — Na današnjih deželnozbornskih volitvah v veleposestva je bilo izvoljenih 12 ustavovernih in 4 konservativni poslanci.

Oglašna poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA, 12. — Zbornica je danes razpravljala o manjših zakonskih načrtih. Med drugim je razpravljala o zakonskem načrtu glede dogradnje vodnih cest, za kar je določeni 192 milijonov.

Poljedelski minister Daranyi je pobijal trditve hrvatskega del. Šurmina, češ, da se postopa s Hrvati po mačehevsko. Predloga je bila vsprejeta.

Raspust zveze železniških de. svcev.

BUDIMPEŠTA, 12. — Trgovinski minister Kcsut je včeraj v sporazumu z ministrom za notranje stvari in hrvatskim banom razpustil zvezo železniških delavcev in odredil, naj glavno mesto prevzame premoženje zveze.

Ban Rauch in zagrebški župan.

ZAGREB, 12. — Župan Amruš je prišel včeraj v banovo palačo in zaprosil avdienco pri banu. Rauch ni hotel župana vsprejeti.

Avstrijska specialna misija pri papežu.

RIM, 12. — Semkaj je prišel knez Schwarzenberg s specialno misijo, da v imenu cesarja Frana Josipa čestita papežu povodom njegove zlate maše.

Nesreče.

NEW-YORK, 12. — V minoli noči sta blizu Chayenne trčila skupaj dva tovorna vlaka. Ubityh je bila 12 delavcev, ki so še le mala časa delali na Union Pacifiški železnici.

DUNAJ, 12. — Ob 1 uri popoldne sta pri Aspernskem mostu trčila skupaj voz električnega tramvaja in avtomobil ognjegascer. Avtomobil in tramvajski voz sta bila poškodovana, da ognejasca pa ranjena.

HAMM, 12. — Sinoči je v rudniku Radbot trierske rudarske družbe eksplodiralo ogelje i prah. Od 360 rudarjev, ki so se nahajali v rovu, jih je bilo 36 večinoma težko ranjenih. 150 rudarjev, ki so zaprti v rovu, so baje izgubljeni.

HAMM, 12. — Doslej so našli 27 mrtvih. PARIZ, 12. — Avtomobil, v katerem se je vozil industrijalec Hilarij Hayen in še dve drugi osebi, se je prevrnil. Hayen je bil takoj mrtev. Njegova dva tovariša sta bila pa nevarno ranjena.

HAMM, 12. — Do 2 ure popoldne so spravili na dan 36 trupel. Trideset težko ranjenih rudarjev so prenesli v tukajšnje bolnišnico. Eden teh je že umrl. V rovu še vedno gori.

HAMM, 12. — Eksplozija se je pipečila kmalu po 4. uri ob silnih detonacijah. Ogenj se je čimdalje bolj razširjal. Rešilno moštvo je moralo vsled tega ustaviti svoje delo in so gasilci pričeli gasiti. V rovu je še nad 300 ljudi. Skoraj izključeno je, da bi se jih rešilo. Dospelo je semkaj mnogo rešilnega moštva.

Nova angleška vojna ladija.

LONDON, 12. — Nova bojna ladija razreda „Dreadnought“, Bellerophon, se je včeraj povrnila s svoje poskušne vožnje. Hitrost ladije znaša 22 v olov.

Marokanska misija v Parizu.

PARIZ, 12. — Kaïd Lašimi, vodja marokanske misije, ki jo je včeraj vsprejel minister za unanje stvari Pichon, je nekemu sotrudniku „Journala“ izjavil, da je bil pogo-

vor z ministrom povsem pristrčen. Zelo zadovoljen je z vspehom svoje misije v Parizu ter potuje direktno v Fez, da poroča Mulej Hafidu o svoji misiji.

Finska.

PETROGRAD, 12. (Petr. brz. ag.) — Car je odklonil prošnjo finskega senata glede razmerja finskih čet in glede prošnje za razveljavljanje manifesta od 12. junija 1890. o finski pošti.

Bolgarsko turška pogajanja.

SOFIJA, 12. — Tukajšnje politične kroge je vznemirilo dejstvo, da se se bolgarsko-turška pogajanja vstavila.

Zrakoplovstvo.

PARIZ, 12. — V Saint Auber sur Orne je prispel balon. Osebe, ki so bile v njem, so izjavile, da so nemški častniki in da so se sinoči v Berlinu dvignili v zrak.

Trgovska šola na Krftu.

KRF, 12. — Grška vlada namerava ustanoviti tukaj trgovsko šolo, na kateri se bo predavalo tudi v albanskem in turškem jeziku.

Vojni proračun združenih držav.

WASHINGTON, 12. — Vojni tajnik Wright zahteva v vojnem proračunu za 1909. znesek 500.000 dolarjev za nakup letalnih strojev, vodljivih zrakoplovov in aeroplanov.

DOGODKI NA BALKANU.

S Črnogore.

Cetinje, dne 9. novembra.

Nikola Petrović-Njeguš, knez in gospodar Črnogore! Kateri Slovanec ga še ne pozna iz slik, ki ga nam predstavljajo vedno v narodni noši?! Junaška postava je to, dostojna vladarja kršne Črnogore!

Neki nemški pisatelj ga primerja z Bismarckom. In to po pravici. Treba samo primerjati sliki Bismarcka in kneza Nikole. Ob prvem pogledu pada v oči ona sličnost potez, ki kažejo enerzijo, železno voljo in močan duh.

Postava kneza Nikole je imponujoča, pogled oster, glas krepak, a ipak prijeten. In da se je rodil mesto v hribih Črnogore, v kaki Petrograjski palači, bi bil Nikola gotovo postal slovenski Bismarck!

A tako je njegov silni duh navezan na ozke meje Črnogore, kjer bi kak drug vladar nepozabljen živel in nepozabljen umrl. Knez Nikola pa si je znal pridobiti ugled in spoštovanje, ki nista v nikaki primeri z velikostjo državnice, ki jo vlada. In ko bo dočel zgodovinar opisoval zgodovino Slovanstva, nikakor ne bo megal preiti mlade, ali s par vsticami, preko Nikolaja I., kneza Črnogore!

Na zunaj je Nikolaj I. moderen vladar, izurjen diplomat, in velik pesnik-rodoljub; na znotraj pa ni drugo, nego absoluten vladar, skoro bi rekel: despot.

Ko sprejema poklonstva narodnih poslanstev, napravlja v svoji dragoceni narodni noši utis vladarja, kakoršne si morda predstavljamo iz pralje tisoč in ene noči. Zdi se, da smo postavljeni nazaj v dobo Faraonov, Darijev, Krezov in Cirov. Na zunaj je on moderen, danes celo ustaven vladar, dočim je na znotraj popoln samodržec, v marsikaterem oziru navaden orientalski despot.

Ali on je morda edini vladar na svetu, ki res tudi vlada sam, s svojo voljo, ne da bi bil pri tem odvisen od vplivov raznih klik in dvorških intrig! Mnogi drugi vladarji — pa najbodo že ustavni ali absolutni — so navadno le marionete v rokah raznih fa-

voritov, ljubljencev in žensk, dočim so v Črnogori vsi vladni akti edino in izključno le plod vladarjeve volje.

Zbog tega je knez Nikolaj napravil morda največjo pogreško s tem, da je narodu podelil ustavo. Črnogorec je vojak, in edino-le vojak. Kakor tak je naučen na pokorščino in disciplino. Za tak narod pa ustavne svobodščine niso. Tu trpi, mora trpeti disciplina! Mislijo bi se, da knez Nikolaj pozna svoje Črnogorce, a zdi se, da se je veadar enkrat prevaril. Ali pa Nikolaj ni nikdar resno mislil z ustavo! Nadejal se je morda, da se mu bo tudi skupščina slepo pokorila, kakor njegovi ministri. Pričakoval je, da bodo narodni poslanci na vsako njegovo zahtevo odgovarjali z: „Živio Gospodar!“

Zmotil se je. Bilo je med narodnimi poslanci mož, ki so resno smatrali ustavo. Prevarili so se tudi oni. Nastopila je reakcija.

In potem ona nesrečna afera z bombami, inscenirana izven Srbstva, v svrhu razdvojenja dveh srbskih plemen.

Da ni bilo ustave, bi bržkone tudi afere z bombami ne bilo.

Te dni mi je bila prilika, da sem se mogel razgovarjati z nekim višim črnogorskim državnim uradnikom, ki je z ozirom na sedanj, zbog aneksije Bosne in Hercegovine nastali položaj razvijal sledeče misli:

„Baren Aehrenthal si gotovo niti od daleč ni predstavljal, da aneksija Bosne in Hercegovine provzroči takov vihar v vsej Evropi. Avstrija je bila tam, posedovala je faktično oni pokrajini, in mogla je mirno ostati tam še dalje. Pozneje, za pol stoletja ali eno stoletje, bila bi konečna aneksija nekaj povsem naravnega. Ali ob sedanjih razmerah Avstrija v nikakem slučaju ni smela posezati v „status quo“.

S svojo provokatorično proklamacijo izzvala je Avstrija proti sebi vso Evropo, ker je enostavno prekršila jedno mednarodno pogodbo. Mi — namreč Črnogora in Srbija — zahtevamo v prvi vrsti avtonomijo za Bosno in Hercegovino. V tem slučaju ne zahtevamo nikakih teritorialnih kompozacij. Avstrija stoji danes pred alternativno: ali da mirnim potom zapusti Bosno in Hercegovino, ki naj bi dobili popolno avtonomijo, ali da provcira vojno, ki jo utegne drago stati, morda celo ekzistenco. Mi, Črnogorci in Srbi, absolutno ne odnehamo. Kaj ima Avstrija od Bosne in Hercegovine? Ali niso žrtve, ki jih jej nalagata ti dve deželi, mnogo večje, nego koristi? In ali ne bi mogla Avstrija čuvati svojih trgovskih interesov (ki prihajajo pač v prvi vrsti v poštev) tudi v slučaju, da teh pokrajin ne poseduje direktno?!

A vzemimo slučaj, da bi se morali Črnogora in Srbija sami boriti proti silni Avstriji! Kaj bi si pridobila Avstrija s tem, da nas premaga?! Morda bojno slavo? Ta bi bila vsekako zelo problematična. Ali naj podjarmi Črnogoro in Srbijo? Čemu? Da pomnoži število vprašanj, ki razjedajo notranjo silo Avstrije, da nalaga svojim narodom nove davke za vzdrževanje silne vojske v podjarmljenih deželah!

Ali bi bil sploh v tem, za Avstrijo najugodnejšem slučaju dobiček v kaki primeri z žrtvami?!

Ali je sploh gotovo, da ostaneta Srbija in Črnogora osamljeni? Mi se nadejamo, da pride do konference balkanskih držav, katerim se pridruži tudi Bolgarija. Ferdinand Koburški bo moral iz dežele preje, nego kdo misli. S tem pade glavna ovira. A tudi Romunija se pri-

druži zbog svojih aspiracij na Erdelj in Bukovino.

V tem slučaju imela bi Avstrija proti sebi ves Balkan. Avstriji bi prišla na pomoč Nemčija. S tem bi tudi bilo dano znamenje na splošno evropsko vojno. Čim bi stopile nemške čete v akcijo Avstriji v prilog, bi marširale v Nemčijo od ene strani francoske, od druge ruske čete, dočim bi angleška mornarica gotovo ne držala križem rok. Italija bi v slučaju, najugodnejšem za Avstrijo, ostala nevtralna.

Po dovršeni vojni izgledal bi zemljevid Evrope povsem drugače nego danes. Perspektiva za Avstrijo je na vsak način vrlo slaba.

Pridobiti pravzaprav ne more v nobenem slučaju nič, dočim lahko izgubi vse.

Mi Črnogorci, Turki, Srbi in Bolgari smo baje barbarske države, Avstrija pa se ponaša, da je kulturna država; v tem nujnejo dolžnost bi jej bilo, da prepreči prelivanje krvi, ki jej ne more donesti nikake koristi.“

Sporočam vam te izjave odličnega Črnogorca kakor dragocen prispevek k razumevanju dogodkov, ki se vrše sedaj na Črnogori in v Srbiji.

IZ BOSNE.
Deputacija mesta Sarajeva v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 12. Včeraj semkaj dospela deputacija mesta Sarajeva se je danes predstavila ministerskemu predsedniku Wexkerlu in je prišla tudi v poslansko zbornico.

Bosanski Židje pri cesarju.
Cesar je v sredo vsprejel deputacijo bosanskih Židov, ki so se mu prišli pokloniti. Deputacija je štela 30 členov. Nagovor vodje deputacije na cesarja in cesarjev odgovor je deputacija vsprejela z „Živio-klici“.

Fran Ferdinand v Bosni.
Kakor javljajo iz Dunaja, je prestolonaslednik Fran Ferdinand sklenil, da pojde prihodnje leto v Bosno, kjer ostane osam dni ter obišče vsa večja mesta, izlasti Sarajeva.

Srbsko-mohamedanski protest.
DUNAJ 12. „Arb. Zeitung“ poroča iz Sarajeva, da je srbsko-mohamedanska opozicijska stranka poslala skupnemu finančnemu ministru baronu Burianu brzojaven protest proti poklonstvu sarajevskega občinskega zastopstva cesarju in proti potovanju mohamedanske deputacije pod županom Kulovićem na Dunaj. Brzojavka pravi, da so te manifestacije v nasprotju z čustvi večine prebivalstva, ki se ne strinja z aneksijo Bosne in Hercegovine po Avstroogrski.

IZ SRBIJE.
Sistiranje predavanj na beligradskem vseučilišču.

Vseučiliščna mladež v Belemgradu je poslala rektoratu prošnjo, naj se z ozirom na položaj, prekinejo predavanja.

Rektorat baje ugodil prošnji, ker se skoraj vsi vseučilišni profesorji bavijo sedaj z drugimi posli.

CARIGRAD 12. O potovanju srbskega prestolonaslednika v Carigrad ni na poklicanem mestu ničesar znano.

Novo legije v Srbiji.
BELIGRAD 12. Osnovani ste dve novi legije, ena nosi ime prestolonaslednika, ena je pa dijaška legija.

Poskus za pogajanja med Srbijo z Avstroogrsko.
BELIGRAD 12. Čuje se, da je bivši dunajski odposlanec Vučić skušal priti z avstroogrskim odposlancem Forgachom v stiko

čaju „domorodnih zabav“ je zasvirala najprej „naroden potpourri“ — venec najmilejih narodnih napevov. Po dvorani je zazvenela „Još Hrvatska nij propala“, ki se jej je takoj pridružila „Oj Iliri, jošte živi riječ milih djedova“, „Prosto zrakom ptica leti“ — in tako naprej melodija za melodijo, v katerih je vsaki akord nosil v sebi ves žar ljubavi do slovenske besede in hrvatske grude. V dvorani je vse mirno in tiho poslušalo kakor v veliki daljni pobožnosti; vse je stalo na mestu in se udajalo v popolni omami čaru zvokov in mnogi so nehoté šepetali besede pesmi. A ko se je na koncu venčka zopet izlila v „Još Hrvatska nij propala“ — tedaj se ni mogla več vzdržati mlada duša, in je hkratu z glasbo po vse dvorani zaorilo stoglasno pevanje. Staro in mlado, gospodje in gospe, mladeniči in devojke — vse, vse se je združilo v burni — kreplki — stoglasni pesmi:

„Još Hrvatska nij propala!“

(Dalje.)

PODLISTEK.

Ples v „Narodnem domu“.

Spisal Sandor Ksaver Gjalaki. — Prevel C-Š.

Ali je že kasno? — je vprašala Marija ljubeznejšim nasmehom Pavla, ki je, blesteč v licu od radosti, gledal devojko, dražestno in lepo že sedaj, čeprav je bila zamotana v šal, kapo in kožuhovino.

— Že je minola sedma ura — je odvrnil Pavel ter izvlekel starinsko zlato uro iz žepa, pri čemer je moral odpeti surko svitlomodne barve, okičeno in obšito z vrvicami. — Ne — muzikanti še niso prišli, niste zakasnil, ni še začela, ali vse je že polno. Bojim se, da ne dobite prostora za gospo mater. A — potem pa hitimo! — je rekla Marija in krenila z materjo v bližnjo garderobo.

Ko je odšla, je bil Pavel osupnen. Ne samo, da se mu je prikazala kakor gorska vila, prav teka, kakor je v duhu gledal vilo Slovanstva, marveč ga je še posebej, močno in neizrečno razveselilo, da je bila Marija v prekrasni narodni noši, ki jej je uprav krasno pristojala. Nje vitki stas je bil odet narodnim telovnikom iz rudeče svile, povsodi izvezen po ljudskih vzorcih zlatom in srebrnom. Okolo svobodnega in prekrasnega vratu so viseli korali, tudi po narodnem ukusu zloženi, a bujni lasje so jej bili spleteni po ljudskem ukusu v spuščene kite, na temenu pak jej je slonelila ilirska rudeča čepica.

Čim je prva vstopila in se ogledala po materi, so jo obkolili mlada gospoda od odbora. Pavel ni dospel, da bi jo vodil do stopnjic, ki so vodile gori do dvorane. Jeden mladeničev jej je ponudil pesem, zloženo v slavo tega večera, drugi jej je ponudil tičkani plesni red, a tretji jo je vzel za roko in jo sprovel naprej. Isto tako so storili z gospo. Pavel se je pridružil Runjeviču ki je v isti hip stopil iz garderobe za gospode.

Marija je bila precej vzbunjena. No, vendar jej je duša plavala v nekem sladkem vznemirjenju in veseli radosti. Stopajoča po stopnjicah gori je v razburjenju začela čitati pesem.

Poznata je vaša mladost, i ljepota, o gospoje! — je čitala Marija glasno — Da junaku svakom to je — dvorit slava, gledat radost!

— Tu gospica! — je rekel mladi pravnik, ki jo je vodil, tu je pesnik pogodil — res je nam dvorit vam v slavo in gledati vas v veliko radost! „Dostojna je vaša dika — da ju pjeva glasom slave — kano tice hlad dubrave — glas gospodskih svih jezika“ — je nadaljeval mladenič drugo kitico pesmi, da potem dovrši z zadnjim verzom: Sluge jesmo mi ljepoti — vašoj spravi uvijek služiti!“

Marijino prejšnje razburjenje je popolnoma minolo. Le neki hlad jej je preletel telo, ko je stopila v dvorano, razsvetljeno od neštivilnih voščenic v lustrih in kandelabrih po stenah, a nabito polno od prazničnega občinstva. Ravno je začela glasba. Po obi-

in pričeti pogovor o aneksiji Bosne in Hercegovine, da najde podlago za pogajanja med Srbijo in Avstro-Ogrsko. Vse je ostalo pa pri poskusu, ker je Forgach odklonil vsako pogajanje.

6000 kgr. dinamita zaplenjeno.

V Predealu (Romunsko-ograska meja) so zaplenili v terek pošiljatev dinamita 6000 kilogramov. Ta pošiljatev je bila iz Budimpešte odposlana v Srbijo. Dinamitna odposiljatev je bila po nalogu redarstva valed znana ministerialne prepovedi zaustavljena na železniški postaji.

Srbija se oborožuje.

Iz Belegrada javljajo: Srbija nadaljuje oboroževanje z mrličevimi naglavo. V Niš je dospelo 198 brzostrelnih topov. Reservisti so prejeli poziv.

TURČIJA.

Otvoritev parlamenta.

CARIGRAD 12. Govori se, da bo parlament otvorjen še le 1. decembra.

CARIGRAD 12. Listi poročajo, da se je včerajšnji ministerijski svet bavil s turško-bolgarskimi pogajanjimi in s sporazumom z Avstro-Ogrsko.

DRINOPELJ 12. Z železnico je doslej dospelo približno 26.000 mož reserve in redifov (deželne brambe), peš je pa prišlo okolu 20.000 mož, tako da šteje sedanje stanje 2. zborna okolu 80.00 mož.

SOLUN 12. Mladoturški osrednji odbor je poslal na vseh 34 lokalnih odborov brzozvojni nalog, naj sestavijo imenike mohamedancev in kristijanov, ki se dobrovoljno prijavijo za vojaško službo. — izven okvirja nizamskih in redifskih čet. Ob enem naj tudi sestavijo listine za denarne prispevke za slučaj vojne. Oboje naj odpošljejo osrednjemu odboru.

Avstrijska kriza.

Včeraj smo rekli, da se more položaj vsaki hip zopet obrniti na slabše. In tako je včeraj tudi res prišlo. Sestava koalicijskega ministra je zopet naletela na velike težave. To pa ne več toliko radi tega, ker bi ta ali ona stranka odklanjala vstop v novo ministerstvo, ampak težava je v borbi, navstali med strankami za čim več mandatov.

Zato se zopet jako dvomi, da bi se baronu Bienenrthu posrečila sestava koalicijskega ministerstva in stopa zopet v ospredje možnost, da dobimo prehodno uradniško ministerstvo. Ta eventualnost je baje predvidjena že v pooblastilih, ki jih je dobil baron Binerth, ko je prejel od krone nalog za sestavo ministerstva. Ta pooblastila segajo pa baje še veliko dalje in se raztezajo na slučaj potrebe, da se državni zbor razpusti in razpiše nove volitve.

Po dolžnosti kronistov ali z vso reservo in skepto beležimo tudi vest, ki jo prinaša korespondenca „Zentrum“, da se je namreč Bienenrthu posrečilo, dovesti do znatnega zbljižanja ob nekem najbolj akutnih vprašanj v sporu med Nemci in Čehi, s čemer da so se zboljšale šanse za sestavo parlamentarnega ministerstva. Rečena korespondenca dostavlja še, da bo misija barona Bienenrtha uspešna, ako se odstranijo še nekatero diference med Nemci in Čehi.

Te vesti ne zvane ravno posebno verjetno.

DUNAJ, 12. — Jutršnji „Fremdenblatt“ piše na vodilnem mestu: Štiri dni so trajala pogajanja, ki naj bi stvarila kabinet na podlagi parlamentarne koalicije, toda še vedno ni mogoče zaznamovati kak rezultat ali ga vsaj pričakovati. Zahteve strank stoje si nepremično nasproti. To, kar stranke loči, je komaj v najmanjšem odstranjeno. Toda čas pritiska. Državni zbor mora še pred koncem leta skleniti proračun in aneksijaka predloga se mora potrditi. Toda ne samo neposredne eksistenčne potrebe države, marveč tudi velike dolžnosti, ki jih je vzela na se, vlevajo naglico. Kakor se vidi, pa stranke ne občutijo zapovedi trenutka. Ne čutijo se odgovorne za to, kar visi sedaj v zraku, za kako ceno se konečno gre pri takobih pogajanjih. Gre se sedaj za nadaljši obstanek parlamentarnega režima v Avstriji in toraj za eksistenco sedanjega parlamenta sploh. Če soglašajo k vladi poklicane stranke v kaki točki, tedaj je to naziranje, da je parlament pripravljen delati samo s kabinetom, ki je vzet iz njegove sredine, in da nima tedaj ministerstvo, ki stoji izven strank, pričakovati od parlamenta nikake podpore. Po teh nazorih, ki izvirajo takorekoč iz vseh strank, bi pomenilo vničenje pokusov za parlamentarni kabinet ob enem tudi ohromljenje delovanja parlamenta, ustavljenje zakonodajnega delovanja.

V trenutku, ko socialno zavarovanje, največji čin socialne pravičnosti, ki se je izvršil v tem stoletju v Avstriji, da celo v Evropi, trka na vrata državnega zbora, je isti obsojen k brezdelnosti. V trenutku, ko se ima parlamentarno rešiti velika gospodarska akcija odkupljenja treh pomembnih privatnih železnic, ki se imel parlament na jedan mah ustavit.

Kolikor močno, da premsgovorno naj si bo narodno čutenje v avstrijskih narodnih, tako gospodarsko in socialno izgledovljenje potom trajne narodnostne blokade, ne bi trpele širše mase.

Preivalstvo bi tega ne razumelo, in tudi ne dopustilo, da se ženo skozi desetletja vedno se spreminjajoča nacionalna nasprotstva do skrajnosti ravno v trenutku, ko se imajo v državnem zboru vršiti pogajanja radi socialnega zavarovanja.

Da je blokiranje parlamenta v povsem političnem položaju, kakor je sedanj, tudi zločin na državi, ni potrebno posebej dokazovati. Prvič po 30. letih se je po izvedbi volilne reforme v Avstriji zopet poskušalo dati vladno oblast v roke strankam parlamenta, le da se je odločilni upliv na vodstvo državnih poslov velikodušneje ponudilo demokraciji, dobrovoljno izročilo. Cesar je nesebično vse možno storil, da omogoči udeležbo meščanskih strank na vladi. Birokracija je brez prigovora in z veseljem izročila vajeti v roke vodilnih parlamentarcev. Ako pade parlamentarni režim po onih strankah, v katerih korist je bil uveden, potem je režim, ki pojde drugim potom, sam od sebe upravičen. Oni, ki so se našli, da so skupaj vladali, se morajo dati vladati. Ako si nočejo narodi dopustiti pogojev svoje koeksistence, mora se jim njihova mera meriti od tretje objektivne strani. Stranke stoje na razpotju. Motijo se, ako menijo, da se gre sedaj za ministerstva in ministre, osebe in imena. Danes se gre za stranke same, za njihovo stališče v državi, za temeljne ideje vladanja.

Deželnozborske volitve v Istri.

Izdajstvo in verolomstvo.

Včeraj smo povedali svoje sodbo o grem činu verolomstva, zagrešenem v nebrzdani strankarski strasti.

Mi seveda poznamo že davno te ljudi in vemo, da jim ne gre nikaka vera. V tem bolj kričeči luči se nam kaže ta njihov čin, ako se spominjamo, kako so bila ravno italijanska glasila, ki so streljala iz svojih najtežjih topov in konstruirala najhujše obtožbe na račun Slovanov že na sam glas, da bi mogli Slovani proglasiti svoje kandidature v takozvani italijanski okrajih. Kričali so o nezvestobi, o verolomstvu, o frivolnem kršenju sklenjenega kompromisa, o brezvestnem stavljanju miru v deželi v nevarnost itd. Danes v resnici ne bi trebalo drugega, nego ponoviti vse ono, kar so pisala italijanska glasila proti Slovanom in imeli bi najpravičnejšo in najstrožjo sodbo o italijanskih politikih. Tako pisati in potem postavljati kandidata v okraju določenem Slovanom, to je brezsravnost na svojem višku. Ali to ni samo brezsravnost, ampak tudi neumnost. Prav kakor da so liberalni Italijani izgubili glavo, da niti ne morejo misliti na posledice, ki utegnejo postati za njih naravnost usodne. In to v nedaljni bodočnosti.

Italijani so se kompromitirali pred svetom notri do kosti in mozga. To morejo posneti tudi iz članka, ki ga je priobčil „Polaer Tagblatt“ o tem izdajstvu. Ta list piše o posledicah v istem smislu kakor smo mi včeraj. Posledice so — pravi — neizogibne, kajti ta dogodek meče svojo senco v bodoči deželni zbor. Kajti ni vsejedno, ali v tretjem puljskem okraju zmaga Hrvat ali italijanski kandidat: to bo privedlo za prihodnje deželnozborske volitve. Nada na mirno zasedanje se je jako zmanjšala. Slovanska opozicija more zadobiti oblike, ki bi jim utegnile slediti razpuščenju deželnega zbora in nove volitve. Ako se uvažuje energijo in strast, s katero so na pogajanjih barantali za vsaki posamični mandat, mora se računati z možnostjo, da se bodo Slovani za izgubo jednega določenih jim mandatov maščevali z vsemi sredstvi. A dežela je bila potrebna nekoliko let razvoja in dela. S tem, da so Italijani porušili to nado, so urezali v svoje lastno meso. Pa tudi se stališča koristi italijanske liberalne stranke je to početje skrajno nevarno. Že sedaj se ta stranka v večih okrajih le s težavo bori proti krščanskim socialcem. Ako se bodo Slovani hoteli maščevati za Pulo, utegnejo izpodkopati pozicije liberalcem. A izgled v goriškem deželnem zboru kaže, kako šudne politično — strankarske konstalacije morejo navstati. Zdi se — tako zaključuje puljski nemški list — da so narodnoliberalni Italijani dragi v sršenovo gnezdo, ne da bi se zavedali posedic temu činu.

Z drugimi besedo: Italijani niso zagrešili samo čin politične nekorektnosti in nemorale, ampak tudi veliko — neumnost.

Jako ostro prijemale italijansko-liberalno stranko tudi socialistični „Lavoratore“, jej očita kršenje sporazumno sklenjenih dogovorov, ki bi se jih moralo spoštovati, da se pride do narodnega pomirjenja. — Ta nastop „Lavoratora“ bo hvalevreden, ako bodo besedam sledila tudi primerna dejanja! Ali socialiste bi morala po tem dogodku malce vest peči, ko gleda sedaj ves svet, kake ljudi so na oni zadnjih državnozborskih volitvah pomagali reševati pred v polni meri zaslužnem političnim položom.

Ogrska

Židje in Madjari.

„Alkotmany“, glasilo madjarske ljudske stranke, se bavi s panžidovsko propagando na Ogrskem in konstatuje, da delajo Židje veliko propagando za židovsko narodnost. List pravi, da je židovsko-madjarski patriotizem samo maska, pod katerim delajo Židje v prilog panžidovske propagande na Ogrskem.

RUSIJA.

Govor izvoljkega edložen.

Iz Petrograda poročajo: Koncem tega tedna je po sklepu državnega sveta imel Izvoljski držati govor v dumi. Govor je bil

zopet odložen, ker hoče državni svet besedilo nekoliko spremeniti.

Drobne politične vesti.

Klasična konferenca. — „Lidove Noviny“ od 31. oktobra je okrožno sodišče v Kraljevskem Gradcu zaplenilo radi nekega članka. Kakor začetek zaplenjenega dela v članku se glasi: „Ko je Marija Antoineta...“ a sodišče izreklo zaplembo radi razžaljenja člana cesarske hiše, in ni dvoma, da je sodišče zaplenilo članek radi razžaljenja Marije Antoinette, francoske kraljice, ki je že 115 let mrtva. Take zaplembe so pač klasične!

Dnevne vesti.

V seji mestnega sveta, ki se je vršila predinočnjem, je naznanil župan, da je svet. dr. Depiera podal demisijo občinskega mandata. Na predlog svet. Valerio je bil prezidij naprosen, da ukrene vse potrebne korake, naj demisijoniranec prekliče svojo ostavko.

Mestni svet je sprejel dolgo vrsto predlogov obč. svetnika dr. Rusca glede preskrbovanja z živeži, kakor jih je konkretiziral že zdavnaj odsek za preiskavo draginje živil.

Predlogi glede ureditve požarne brambe v okolici so bili sprejeti. Odtlej bodo v okolici tri postaje na Proseku, v Bazovici in na Opčinah.

„Adriaperle“ — Slovenci: pozor! Prejeli smo:

Initracija in jačenje nemškega življa v Trstu napreduje vedno bolj. Kako daleč seza nemška preširnost in objestnost, o tem pričajo razna „kulturna“ dejanja Nemcev v Ptuj, Mariboru, Celju itd. in sedaj v Pragi.

Posebno pritiskajo tudi v naš Trst nemški pijonirji, ki bi hoteli zastupiti tudi marikaterega slovenskega delavca. Nekaj privandranih Nemcev in renegatov je ustanovilo tu „delavsko društvo“ „Adriaperle“. V to društvo so ujeli nekaj zaslepljenih slovenskih delavcev. Sram me je bilo in ogorčen sem moral biti priča, kako zaljubljeno je neki slovenski delavec lomil svoj pravi „kubeltajč“. Duša slovenska mu je že zastrupljena. In temu društvu načelujejo „deutschesinnta“ možje a la Zupancič, Toličič itd. (tako se sami pravilno podpisujejo) Tužna nam majka.

Pozor torej! Ne podcenjujmo ta najnoveje akcije naših Nemcev! Oni imajo mogočno zašlombo v onih činiteljih, ki povspejujejo germanizacijo potom šol, društev in protežiranih nemških importirancev. Ako bi bilo društvo ustanovljeno samo za Nemce, svobodno jim! Ali umetnega fabriciranja slovenskih poturic ne smemo mirno dopustiti Zato pozor voditelji slovenskega delavstva, posebno pa „Narodne delavske organizacije“. Vaša naloga je, da brezobzirno nastopate proti nemški preširnosti. Zato delujte brez vacega ozira na osebe za rešitev slovenskih sinov pred nemško invazijo!

Razpisano je na c. kr. deklški ljudski in meščanski šoli v Trstu z nemškim učnim jezikom mesto učiteljice.

Na skupščini pomožnih uradnikov (pisarniških oficijantov), ki se je vršila te dni v restavraciji „All' Abbondanza“, sklenili so uporabiti vsa dovoljena sredstva, da se njihova stvar uredi potom zakonodajstva. O tej priliki so izrekli tudi grajo državnim poslancem, ki so v januarju in februarju t. l. se svojo nebahnostjo zakrivali, da dotični zakoni načrt ni bil vsprejet, Skupščina kliče državnim poslancem energično v spomin njihove obljube ob času lanskih volitev ter pričakuje, da popravijo pogrešek s tem, da zastavijo ves svoj vpliv, da se ureditev izvrši potom zakona ter da na ta način izpolne dane obljube.

Skupščinarji odbijajo kakor neumestni vsaki migljaj na zakon o certifikatistih in upajo, da gosp. drž. poslanci ne pojdejo vladi na limanice.

Glas iz občinstva. Prejeli smo: Sledeče dejstvo je gotovo vredno, da se javno pribije: Četrtri natis Janežič-Hubadovega slovenskega besednjaka stane v Celovcu, v Ljubljani in sploh v Evropi vezan 7 K 20 stot. tako gotovo tudi pri Gorenjcu v Trstu. — Pred malo dnevi pa sem čital v „Edinosti“ anonso Schimpffove kujigarne, v kateri je bilo rečeno, da stane pri njem ista kujiga vezana 8 K, osem kron. To je ista tvrdka, ki je avoj čas kupila od prof. Curta vso zalogo njegove „Grammatica italiana“ in potem čez malo časa pilepila na vse izvide listek z višjo ceno (razložek je bil menda 20 krajc.) Prof. Curto je izvedel o tem in je pokvaril tvrdki čedni „coup.“

Otvoritev medmestne telefonske proge Trst-Opatija-Reka št. 3646 2023 z včerajšnjim se je predala javnemu prometu medmestna telefonska proga Trst-Opatija kakor podaljšanje proge Opatija-Reka št. 3646 (ogerska 2023) pod imenom Trst-Reka št. 3646/2023 z vsemi nje priklapljenimi relacijami.

Govorilne pristojbine novih relacij so sledeče:

1) v notranjem prometu: Trst—Opatija 1 K, Dunaj—Opatija 3 K, Gradec—Opatija 2 K, Ljubljana—Opatija 2 K, Tržič na Primorskem—Opatija 1 K, Gorica—Opatija 1 K 60 st., Kormin—Opatija 1 K 60 st.

2) v menjalnem prometu z Ogrskoj: Dunaj—Reka 3 K, Gradec—Reka 3 K, Trst—Ljubljana—Tržič na Prim.—Gorica—Gorica—Reka po 2 K. Trst—Ljubljana—Tržič na Prim.—Gorica—Gorica—Kormin—

Budimpešta po 3 K. Trst—Ljubljana—Tržič na Prim.—Gorica—Kormin—Zagreb po 3 K.

Razširjenje obrata v železnikom okolišču Trst-svobodna luka c. kr. drž. žel. — S 1. grudnom 1908 premostijo c. kr. avstr. drž. železnice prejem čez Rocol v Trst — svobodna luka — železniško skladišče c. kr. drž. žel. dosepelega blaga železniškega skladišča ležečega — na cariski meji (meja proste luke) v Trstu ul. Stazione, v sosedno skladišče (skladišč za c. kr. skladišči.)

Dosedanje prejemno železniško skladišče v ulici Stazione se bo rabilo kakor Trst svobodna luka železniško skladišče c. kr. drž. žel. za oddajo takega blaga, ki se mora za časa oddaje glasom odpravnih predpisov pošiljati čez Rocol.

Od prej navedenega časa naprej se bo sprejemalo v skladiščih, ležečih na carinski meji (meja svobodne luke), A, B in D c. kr. priv. južno železniške družbe le kakor blago, ki je namenjeno za postaje, na katere se za časa oddaje glasom odpravnih predpisov pošilja čez Nabrežine.

Nasprotno pa se bo od istega časa naprej vsprejemalo v novem oddajnem skladišču c. kr. avstr. drž. železnic v ulici Stazione za odpošiljanje le tako blago, ki je namenjeno za postaje, na katere se mora pošiljati za časa oddaje glasom odpravnih predpisov čez Rocol.

Blago, ki se pripelje k skladišču, ki po smislu gornjih določeb ni pristojno, se sploh ne bo sprejemalo.

Sicer pa se opozarja na tozadevni razglas razobešeni v tržaških blagovnih odpravništvih.

Jutri večer priredi T. k. dr. „Balkan“ svoj prvi družinski večer na čast vrlému dirkaču g. Josipu Benko.

Vsopred prireditve je lep in jako marljivo sestavljen.

Med drugimi točkami vzbujajo veliko zanimanje izročiti družtvenega daru g. Benko-tu ter solo petje g. ce Katalan-ove in dr. Fr. Irgulič-a.

Tudi glasbene točke, ki jih bo proizvajalo novoustanovljeno glasbeno društvo „Trst“, so izbrane med najboljšimi skladbami ter bodo brezdvomno lepšale izid večera.

Zato naj prihiti jutri večer vse, kar leze in gre, na kolearski večer.

„Na svidenje“ in Zdravo kliče Vam Kolesar.

Iz Gropade. Pred kakimi 6 meseci so se zbirali Gropajci, da bi ustanovili zadrugo opravičenih posestnikov. Ali o zadrugi ni še duha ne sluha. Zadruga spi — Gropajci tudi. Ali dobro bi bilo, da bi se prebudili in odprli oči in ustanovili že enkrat toli potrebno zadrugo. Dragi Gropajci, če boste spali, ne bo dobro za vas. Slavni magistrat gotovo ne pride prijateljski k vam kakor dr. Brnčič, ki še sedaj čaka na vaš glas. Magistrat — kakor rečeno — gotovo ne pride k vam snovat zadrugo. Gropajci! Posnemajta svoje sosede Padričane! In ker vam je na razpolago vrl moč, pač pa lahko dovršite, kar ste pred meseci začeli.

Izseljevanje v južno Ameriko. Z Reke poročajo: V nedeljo je odpotoval parnik „Francesca“ društva „Avstro-Amerikana“ z nad 1000 potnikov v Argentino in Brazilijo.

Poroke, rojstva in smrti. Od 1. do 1. novembra se je v tržaški mestni občini poročilo 47 parov. Rodilo se je 123 otrok, in sicer 63 moških in 60 ženskih, od teh 18 nezakonskih. Umrlo je 79 oseb, to je, 42 moških in 37 žensk, od teh 19 izpod enega leta.

Tržaška mala kronika.

Razmesarjen od vlaka. Stroj in tender dunajskega brzovlaka južne železnice ki je predvčeršnjem prišel ob 9 25 zjutraj na postajo, sta nudila strašen pogled: koleso so bila pomazana s krvjo in kosi človeškega mesa. Ne sreča se je pripetila med postajama Rakek in Planina.

Nek petnajstletni kmetski fant je hotel stopiti čez progo, da si je bila ista zaprta. Gledal je za odradajočim tovornim vlakom in ni zapazil, da se je v istem hipu približal od nasprotni strani bliskoma brzovlak. Ko da bi trenil, je bil nesrečnež zgrabljen od srednjih vozov stroja, vržen na tla in presokan na dva kosa. Vlak se je ustavil in smrtne ostanke so preneli v bližnjo mrtvašnico.

Nasilneža pretep z redarji. Težak Libera Kukanja iz Trsta, je bil včeraj aretiran, ker je grozil dvema ženskama na trgu Barriera in takel za njima. — Kaj ne smem tepsti svojih sester? — je surovo odvrnil, zgrabil redarja za prsa in ga obdaril s klofutami in brcami. Pred policijo se je opravičeval s tem, da ga je tedaj lomila božjast.

Uzmovič & C. i. Marija Štuka, Andrejeva žena, stara 25 let, je naznanila policiji, da so se neznan tatovi vtihotapili med njeno odsotnostjo v njeno stanovanje in vkradli iz nekega predalčka dragocenosti v vrednosti čez 200 K in še zimnik zraven.

Peter Vivoda iz Sv. Nedelje, star 23 let, natakar, je tudi imel v svojem stanovanju obisk od slavnih neznancev. Vkradli so robe za 66 K.

Nenadna smrt. Včeraj ob 9 30 je bila zdravniška postaja poklicana na pomoč za privatnega uradnika Romano Satti, starega 29 let, stanujočega v ul. Rivo št. 44, katerega je obšla hipna slabost. Ko je prišel

zdravnik na lice mesta, je bil Satti že mrtev. Zadelala ga je srčna kap.

Loterijske številke izrebane dne 11. novembra:

Praga	73	10	81	52	6
Lvov	18	40	42	5	31

Smešnica. Tonček je spustil z roke lonček z mlekom, ki se je razbil. — „Bravo!“ je vskliknila mati vsa razjarjena, „vedela sem, da bo tako.“ — „Ako ste vedela, zakaj mi pa niste prej povedala“, je dejal Tonček jokaje.

Koledar in vreme. Danes: Stanislaj Kostka sp. — Jutri: Jozafat škof muč. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 10 Cels. — Vreme včeraj: Jasno. — Vremenska napoved za Primorsko: Večinoma jasno, semtertja megleno. Zmerni vetrovi. Temperatura hladna. Vreme stenovitno.

Naše gledališče.

V nedeljo 15. t. m. zvečer bomo videli na deskah našega gledališča zopet novosti. Ljudska drama „V nižavi“ vzbuja baš v naši sezoni tudi po drugih gledališčih veliko zanimanje. Celo za podlago glasbenim umotvorom služi nenavadno živo in umetniško krepko zasnovano dejanje naše drame, in baš zadnje dni je bilo veliko čitati po nemških časopisih, kako globok vtisk je napravilo to delo na dušajsko občinstvo. Da-si je na odru tudi velikih in pestrih skupin, saj nastopajo celo svatje, vendar so glavne vloge v rokah naših najboljših igralcev. Posebno oba naša protagonista. Verovšek in Danilova bosta imela priložko, razviti vse bogastvo svojega umetniškega imanja, kajti ona dva sta nositelja drame. Verovšek bo nastopil kot pastir Manelik in bo predstavljal pristnega sina planin, ki družji v sebi poleg silne telesne moči tudi vso priprostost in otroško neizkušnost gorskega rodu, a nosi zato hrabro in za vse plemenito uneto srce, pred vsem pa neodcljivo hrepenenje po — ljubezni. In to najplemenitejšje in najavetnejše čustvo priprostega sina višini brezvestno izrablja gospodar nižave, veliki posestnik Sebastjan, ki se mu pretaka po žilah od močvirnega vzduha nižina okužena kri. On ljubi Marto, ljubi jo po svoje, poltno, pa jo tudi drži v suženjstvu svoje strasti. In ko zahteva to njegov gospodarski položaj in se mora ločiti od Marte, se zgodi to naravnost na diabolichen način: Sebastjan prisili Marto, da vzame za moža priprostega planinskega pastirja Manelika, ki se ji stadi, ker misli, da se je pastir — prodal. To baš hoče Sebastjan, ki ne mara, da bi Marta ljubila svojega moža, ker jo hoče kot ženo drugega tembolj ohraniti — sebi! Sedaj pa se začne boj — zdravja in sile, ki je prišlo s planin, z moralno in telesno propalostjo nižave, in pred našimi očmi se razvijajo slike notranjega in zunanjega življenja, ki so obrtane z elementarno umetniško silo in s čudovito psihologično verjetnostjo. Marto bo igrala gospa Danilova. Pa tudi vse druge, ki zapletajo in razpletajo dejanje, so orisane prav tako fino kakor določno, vse pa je podrejeno enotni umetniški ideji. Bodi-si Sebastjan (Hlača), bodi-si stari pastir Tomaž (Vehle), blapec Moruko ali celo lica z manjšimi vlogami, vsi pridejo ob svojem času do najlepše umetniške veljave, ker v malem nosijo celoto. Zlasti hvaležno vlogo bo imela Nuri (Janova), ki bo predstavljala sicer hčerko nižave, a še nevedšo, torej še nepokvarjeno, ki z vsem naporom naravnega zdravja sili k višjemu zdravju, ki je v neomshljivi stalnosti le na gorah še doma. Vse torej kaže, da se nam obeta v nedeljo poseben umetniški užitek!

Tržaška gledališča:

POLITEAMA ROSSETTI. Danes odmor. Jutri tretja predstava „Favorita“.

FENICE. Nocoj ob 8 uri bo v tem gledališču prva predstava „feerie“ v 4 dejanjih in 14 slikah „Okolu sveta v 80 dneh.“

Društvene vesti.

Pevsko društvo «Zarja» v Rojanu priredi v nedeljo dne 15. novembra veliki Varieté koncert v dvorani «Konsumnega društva» v Rojanu. Na vspredu so vsakovrstni kupleti, šaljivi prizori in igre. Vstopnina 50 st. Sedeži 20. Po koncertu ples do polnoči. Vstopnina gospodje 1 kr., dame 40 st.

„Glasbeno društvo Trst“ vabi vse gg. tamburašice in tamburaše da pridejo danes dne 13. novembra 1908 točno ob 8. uri zvečer k glavni vaji.

Z ozirom na to, da nastopi naš tamburaški oddelek v soboto dne 14. novembra na I. družinski večer „kolesarskega dr. Balkan“ so naprošeni vsi tamburaši, da se polnoštevilno udeležijo te vaje.

Vatovčeva dijaška ustanova. Predsedništvo tukajšnjega „Dijaškega podpornega društva“ nam javlja, da je namestništvo potrdilo dne 2. t. ustanovno pismo o stipendijski ustanovi „Ivan Marija Vatovec“ za slovenske dijaške tržaške državne gimnazije. Pravico do stipendije iz te ustanove ima priden, nadarjen in potreben reden dijak tržaške državne gimnazije, ki je slovenske narodnosti ter obiskuje obvezni slovenski tečaj na istem zavodu: ako bodo sicer dani vsi pogoji, bo imel prednost dijak rojen pri Sv. Ivanu pri Trstu,

in ako bi tega ne bilo, tedaj dijak rojen v tržaški okolici. — Stipendij se razpiše za tekoče šolsko leto prihodnji teden.

Nar. delav. organizacija

V Ricmanjih se ustanovi v nedeljo, dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih „Nar. doma“ podružnica N. D. O. Ob tej priliki bo po ustanovnem zboru veselica z godbo, petjem in plesom na korist novoustanovljeni podružnici.

Istega dne t. j. v nedeljo ob 4. uri popoldne se vrši občni zbor podružnice N. D. O. v Dolini v prostorih g. župana in poslanca Pangerc-a.

Darovi.

Pevskemu društvu „Adrija“ v Barkovljah je daroval gosp. Jakob Pertot (Spolovina) 10 kron. Želeti bi bilo, da ta dar dobi mnogo posnemovalcev.

Vesti iz Goriške.

Poštna nabiralnica v Gorenji Tribuši je zvezana od 1. novembra t. l. dalje s c. k. pošto na Slapu ob Idriji in sicer po štirikratni peš-pošti na teden do poštne nabiralnice v Dolenji Tribuši, in ne več s pošto v Čepovanu, kar naj blagovoli p. n. občinstvo vzeti na znanje.

x Prebrisani Lahi. Iz kobarškega kota se nam piše: Na Italijanskem se prideluje mnogo vina; ostaja torej tudi mnogo tropin, katerih se pa tam valed strašno visoke užitnine ne more porabiti za kuhanje žganja. Prefrigani Lahi so pa pogrnuli novo: prišli so preko meje s tropinami v Kred, Staroselo in druge obmejne vasi, najeli so prostore za kuhanje in naši nespametni ljudje so jim posodili svoje ime in na to kuhajo Italijani skozi vse leto žganje iz tropin, ki bi jih drugače morali vreči na gnoj. V Staremselu so celo dovolili takemu pritepenecu brezplačno napeljavo vode iz občinskega vodnjaka v njegov kotel.

S kuhanjem žganja na avstrijskih tleh služijo in odnašajo v Italijo na leto tisočake. Ti ljudje delajo občutno škodo domačim žganjetočem in trgovcem. Finančna oblast pa li morala dajati dovoljenja za kuhanje žganja le osebam, ki v resnici same to izvršujejo, o čemer se po svojih organih prav lahko prepriča. Tudi bi nič ne škodilo, ako bi se uvoz tropin sploh prepovedal, ali onemogočil z visoko carino. Jeden tak privandranec je imel jansko leto pri kuhanju tropinovca K 1800 čistega dobiška in sedaj namerava kupiti v Kredu zemljišče, da bi p. tem dobil dovoljenje za kuhanje na lastno ime, ker še ta malenkost, ki jo je plačeval za to domačemu dobričinu, se mu zdi prevelika in nepotrebná.

Kobarid 11./XI. 1908. Včeraj dne 10. novembra vršila se je pri nas govedorejska razstava. Kljub slabemu vremenu in snegu, ki nas je že tako zgodaj posetil s svojim neljubim prihodom, izostalo je le malo gospodarjev s svojo živino, tako, da smo mogli našteti okoli 60—70 glav živine. Videti je bilo lep napredek v živinoreji, kajti vsa zastavljena živina (z malo izjemo) je bila taka, da se je moglo prav malo zbirati. Posebno pohvalo zaslužujejo v tem oziru Livčani, katerim bi človek skoraj zavidal, kako ponosno so stali pri svojih lepih kravah ter dobili nagrade. Nedostatek, ki bi se opazil na prireditelju razstav, bi bil ta, da je za naše kraje ta čas neprimeren, ker je pri nas sedaj že mrzlo in posebno letos že sneg. Želeti bi bilo, da bi se v prihodnje vršile pri nas razstave vsaj v mesecu oktobru.

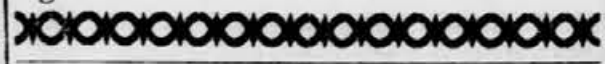
Skoraj zaželeli smo, da bi se enkrat kaj razveselili, kajti bili smo navajeni, da smo

Sourednika

išče vodstvo lista „Edinost“. Službo je nastopiti tako j. Zahteva se novinarsko prakso in tudi umevanje (če že ne popolno poznavanje) italijanskega jezika. Poznavatelji kakega drugega slovanskega — v prvi vrsti hrvatskega ali češkega — jezika in stenografiji imajo prednost.

Plača in drugi pogoji po dogovoru. Ponudbe je doposlati uredništvu tega lista.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in ajc. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je **TEKOČINA GODINA** prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakoba in Josipa Godina, lekarna „All' Jgea' Farneto 4

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti poš. povzeta ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko poš. in zavoja

V najem se oddajo
znani gostilniški prostori
„PRI LIZI“ s kegliščem, hlevi in obširnem dvoriščem
v Gorici, Kapucinska ulica št. 2
V isti hiši je oddati več čednih stanovanj z razgledom na ulico. Vsi prostori hiše bodo v kratkem prenovljeni.
Cela stavba se pod ugodnimi pogoji tudi proda.
Podrobnosti se izve pri **GORIŠKI LJUDSKI POŠOJILNICI**
v Gorici, Gospodska ulica št 7

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ
Dr. Viktor Bandel
Trst, ulica San Giovanni 7, I. nads.
9-1 3-6

MED
zajamčeno čist, nabran po cvetju kraškega gorovja, prozoren, svetlorumen, posebno aromatičen v 5 kg posodah za 8.50 kron franko, ajdov med K 7.00 razpošilja A. ŽNIDERSIČ čebelar Ilirska Bistrica.

Velika zaloga sira ::
s specijaliteto lastnega izdelka *Parmegiano, Reggiano, Lodigiano, ovčji, EMENTHAL itd.*
Vsi izdelki stari in prastari.
Absolutno konkurenčne cene.

Donà & Perissinotto
Trst, ulica Giuseppe Parini št. 4.

Nova prodajalnica ::
z veliko izbero hišnih in kuhinjskih predmetov po najzmernejših cenah.
Vincenz Pibrouz, junior
ulica delle Poste št. 3.

V dobrotznani prodajalnici moških oblek
ALLA CITTA' DI TRIESTE
Trst, ulica Giosuè Carducci št. 40 (prej Torrente) Trst
novi dohodi za zimsko sezono. Moške obleke kamgarn barvane in črne. Obleke za otroke in dečke od 3 do 10 let. Velika izbira paletot za moške in dečke. Površniki in jope z ovrtnikom astraham ali zajčevu kožo. Specijaliteta tu- in inozemskega blaga ter lastna krojašnica za izdelovanje oblek po meri. — Fuštanjaste srajce, hlače iz bombaževine, spodnje hlače, pletenine in druge potrebščine za delavce, po cenah brez konkurence. — Govori se slovensko.

PEKARNA in SLADČIČARNA
VINKO SKERR, Trst, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare
V moji pekarni se vdobi vsaki dan 3 krat frišen kruh in se dovažna vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov, biškote, in posebno pa specijaliteto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero botiljk ruma in vsake vrste čaja, ter vse to po najnižji ceni.
Spoštovanjem **V. SKERR**

Pohišstvo solidno in elegantno po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Maloanton 7

VELIKA ZALOGA
furlanskih jajc
vedno svežih.
Najfineje alpsko čajno maslo znamka 2 zvezdi. — Dnevni dohod. — Sir in slanina. — Specijaliteta „LIPTAUER“. Postrežba na dom. Cene zmerne. — Prodaja na drobno in debelo.
Rodolfo Contro, ulica delle Acque 5.

KLOBUČARNA
G. Doplicher
Corso 34
Klobuki črni in barv. od K 3.- naprej
Klobuki črni in barvani iz klobučevine od K 6.- naprej.
Bogata izbira kap od K 1.- naprej.

Dr. D. KARAMAN
specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)
ulica Giulia št. 3.
Ordinira in operira
od 11½ do 1 in od 4½ do 5½ ure.
— Telefon št. 1268. —

A. SEMULIČ
Bogata izbira pohištva in tapecirar delalnica
Trst, trg Belvedere št. 3

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 6. in pol do 6. in pol pop

Vsaj enkrat na leto videli igro s petjem, česar smo pa letos pogrešali. Sedaj se nas je spomnil tamburaški zbor, da nas prebudi iz tega duševnega spanja...

Vesti iz Istre.

Knez Oton Windischgrätz je z rodbino prispel na Volosko, kjer bo bival vso zimo.

Vesti iz Kranjske.

Železniška nesreča. Predminolo noč je zavozil tovarni vlak št. 806, ki prihaja iz Logatca v postajo „Verd“ (pri Borovnici)...

Snega.

Zadnje dni je padlo na Dolenskem precej snega, tako ga je bilo v sredo v Mirni 23 cm.

Nova železnica Trebnje-St. Janž se odpre brez slovesnosti v nedeljo, dne 15. t. m.

Vesti iz Koroške.

Lov na divje lovcve. Iz Malnica: Dne 1. novembra je eden tukajšnjih divjih lovcv naznanil orožniški postaji, da je čul predpoludne pogosto streljanje v visokih Turških alpih...

Potem sta zasledovala druge divje lovcve redar Fran Grossar in eden orožnikov. Ustavela sta se na domu Roskopfa in glej: zapazila sta, da je v hiši več oseb.

Naslednjega dne se je v hiši Roskopfa vršila hišna preiskava, a našla se je samo ena koža divje kože. Dne 3. t. m. pa so bili aretirani tudi tovariši Roskopfa.

Nov Kinematograf. Kako? Še en kinematograf v Trstu. Da, da še eden. Privlačnost kinematografov ni še pri koncu.

Novi kinematograf, ki se ga je krstilo na ime „Orfeo“ se je odprl včeraj zvečer na Malem trgu (Piazza Piccola) za mestno palačo, tam, kjer se je nahajala do sedaj stara, dobroznana gostilna.

Prostor je obširen in zračen, kakor da bi bil nalašč zgrajen za kinematograf. Lastnik ni se strašil stroškov da uredi prestore, kakor zahteva potreba in modernost.

Eleganca, luksus in vse kar spada k udobnosti je tu na mestu. Ne da pretiravamo, in no da bi hoteli škoditi drugim kinematografom v mestu, po vsej pravici lahko rečemo, da ta je kinematograf najelegantnejši, in ker se nahaja v sredini mesta, je gotov, da ga bo občinstvo redno obiskovalo.

V mlekarni „Hrušica“ alica delle Poste št. 16 1794

Radi popustitve prodaja se prodajalnica jestvin z pridejano tobakarno in prodaja petroleja. Delo gotovo. Naslov pri Inser. odd. Edinosti.

V sredo zvečer zgrbil se je v Preklanem hribu (Monte Spaccato) velik beli m u f. Ker je izgubitelj drag spomin, prosim se, da se ga prinese na Vrdelo št. 994, R e b e k. (20 K nagrade) 1801

Kraški teran in belo vipavsko, prodaja Anton Starc, Trst, ul. San Lazzaro št. 22, po 96 stotink liter, in belo 72 stot. Za gostilničarje in krčmarje dogovorne cene 1852

Napoljske in sicilijske pristne testenine. Testenine z jajčvino. Najčiste italijanske maslinovo olje. Bolonjski riž, sir, konserve. Direktni uvozi „nova prodajalnica“ alica Farneto 3. 1772

Istrsko vino prodaja se po ceni. Iščejo se kupci in krčmarji. Pojasnila daje Poreška klet (Cantina parentina) na Opčinah št. 176

Gospodična šestnajstletna, večča slovenskega jezika, katere je že eno leto služila kot uradnica pri neki tukajšnji tvrdki, išče službo. Ponuja dobra spravečala. Naslov povč „Edinost“ 1877.

Dve veliki sobi uporabo kuhinje se odda v najem za 22 gl. mesečno. Ulica Fabbri št. 1, po Scala dei Fabbri na desni. Voda v hiši. 1889

V moji filljalki na Opčinah št. 176 prodaja se

pristno vino

iz mojih poreških kleti Teran v sodih od 56 litrov . . . po 24 stot. liter " v steklenicah za dom . . . 36 " " v lokalu . . . 40 " "

Za večje množine, cene po dogovoru toliko na Opčinah, kolikor direktno v Poreču. Udani G. STANICH posestnik.

Prodajalnica in pekarna P. PETERNEL je preložena iz ulice Giulia 76 v Vrdelo št. 490

Prodaja tobaka, katere je bila vzeta od prejšnjega lastnika Wran. Jos. je zopet dovoljena sedanjemu lastniku P. PETERNEL

Novici in Novice

ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno

Matteo Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Corso)

kjer najdete bogato in veliko izbero Konfetov bomboniere in sladščic po zmernih cenah. - Vina in likerji prav dobri v botilkah. Telefon 1464

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

registrovana zadruga z omejenim poroštvom. Piazza della Caserma št. 2, I. n. - TRST - V lastni hiši. (Vhod po glavnih stopnicah) - TELEFON št. 952

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po 4 1/4 % Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono. Posojila daja na vključbo po dogovoru 5% - 6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2% in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. Uradne ure: od 9.-12. ure dopoldne in od 3.-5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. - Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Jma najmoderneje urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco. Poštno-hranilnični račun 816-004

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13. Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402 Zaloga oprave ulica Massimo D' Azeglio št. 18 Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih. Ima bogato zalogo vseh potrebnih za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl. Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence. Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo HENRIK STIBELJ in drugi.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST Telefon št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 7 Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU. Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov. (Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse proge.) Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča. Edini tržaški zavod za ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROG „VACUM-CLEANER“. Čiščenje in shranjevanje preprog. Točna postrežba in nizke cene.

Skladišče zgotovljenih oblek in krojačnica I. FARCHI Trst - ul. Giosuè Carducci 32 (vogal Sant. Santorio) PODRUŽNICA: ul. Barriera vecchia št. 5. Obleke se izdelajo v lastni krojačnici.

Stanovanje primerno išče mala družina (3 osebe) v bližini velike vojašnice. Prednost imajo stanovanja v novi hiši, ali ona, katere imajo vpeljano vodo in plin. Pogodba tudi za več let. Ponudbe pod „Tri osebe“ na Inseratni odd. Edinosti. 1721

Učenca sprejme takoj trgovina jestvin. Oul, ki imajo veselje do trgovine, imajo prednost. Naslov pove inseratni odd. Edin. 1784

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n. prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i. t. d. Najdogovornejše cene.

Vsaka ekonomična družina nakupi VERMOUTH v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18 Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev. Nepremenjeni tip. - Znamka neprekosljiva

Specijaliteta gumijevih predmetov.

Rjuhe iz gumija, elastične nogovnice, predpasniki, sospenzorji, irigatorji - cevi za vino, plin in vodo; orata. - gumijevi čevlji. Higijenični predmeti po zmernih cenah Federico Steindler TRST, Acquedotto št. 14

Giulio Reddersen

TRST, ulica Giosuè Carducci št. 23 TELEFON št. 813 Kirurško orodje, ortopedični aparati, Modere, umetne roke in noge, berglje, kilni pasi, elastični pasi in nogovnice, elektroterapijske priprave, aparati za inhalacijo. SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gumije in noprodrtnega blaga.

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča

Marije Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove (vogal Torrente) Alla città di Londra Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuhi in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delarsko obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški) Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po največji modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Črevljarnica Baldinelli

Eleganca, trpežnost, ekonomija. Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah. Sprejme se naročila za nepremočljive postole. Popravljanja po zmernih cenah. Prodaja najboljših voščil za čevlje. Trst, ulica Crosada št. 5, Trst (Vogal ulice Punta del Forno).

Namizno vino prve vrste

pridelek iz posestev grofa Dr. Venier v Novemgradu, v buteljkah ali sodih, v vsaki količnosti po 64 stotink liter, brezplačno na dom, proti takojšnjemu plačilu. Tropinovec po Kron 1'60 liter prodaja Angelo Nichetto lastnik gostilne „Nichetto“ v Rocolu in mesnice na Goldonijevem trgu št. 6. - TELEFON št. 963. Gostilna v Rocolu ima na razpolago društvo in klubom, za prireditve plesov ali društvenih zabav, (po dogovornih cenah) elegantno plesno dvorano in koglično.

Čevljar-nica Giovanni Lekan TRST, ulica Giulia 7, TRST odlikovana z državno kolajno 1908 na modni razstavi v Trstu. Izdeluje vsakovrstno obuvalo po meri z največjo eleganco in solidnostjo. Specijaliteta ortopedičnih izdelkov in amerik. čevljev. CENE ZMERNE.